गोंयची लोककला

जयंती नायक

गोंयची लोककला

जयंती नायक

राजाई प्रकाशन

गोंयचीं लोककला

जयंती नायक

प्रकाशन क्र.: 4

पयली आवृती : 2004

छापपी :
स्वर्णमुद्रा प्रिंटस
माशेल, फोंडें, गोंय

मुखचित्र :
निलेश महाले

प्रकाशक
अवधूत आमोणकार,
राजाई प्रकाशन
आमोणें, केपें, गोंय - 403 705

मोल : रु. 27/-

Goyanchim Lokkala

Jayanti Naik

PUBLICATION NO.: 4

FIRST EDITION: 2004

PRINTER :
Swarnamudra Prints
Marcela, Ponda, Goa

COVER :
Nilesh Mahale

PUBLISHER :
Avadhut Amonkar,
Rajaee Prakashan
Amona, Kepem, Goa- 403705

PRICE : RS. 27/-

हें पुस्तक गोवा कोंकणी अकादेमीच्या बालसाहित्य प्रकाशन अनुदान येवजणेखाला छापलां.

गोंयची लोककला

इश्टांनो,

आमचें गोंय हें भारताचे अस्तंत देगेर वशिल्लें एक सुपुल्लें राज्य. ह्या राज्याक लोककलेचें गिरेस्त दायज आसा. ही लोककला म्हळयार गोंयचे संस्कृतीचो आत्मो ! गोंयच्या लोकजिवनाचो जणू प्राण ! हे लोककलेक लागून गोंय आज संवसारांत आपलें खाशेलेंपण सांबाळून आसा.

तर, गोंयचे हे लोककलेचीं वैशिश्ट्यां कितें ? तिचे प्रकार खंयचे ? ती सादर करपाफाटलो हेतू कितें ? तिच्या सादरीकरणांत कसलीं वाद्यां वापरतात ? ती आमी कित्याक सांबाळून दवरूंक जाय ?........अशा साबार विशयांची आतां आमी म्हायती करून घेवया :

धोलाचें वाजप

❖ गोंयचे लोककलेचीं मुखेल वैशिश्ट्यां

- गोंयची लोककला, जल्मली शेकड्यांनी वर्सां आदीं !
- गोंयची लोककला, परंपरेन एके पिळगेकडल्यान दुसरे पिळगेमेरेन पावपी !
- गोंयची लोककला, नाचतात गोंयच्या मांडांनी !
- गोंयची लोककला, खेळटात घराच्या आंगणांनी !
- गोंयची लोककला, विवीध रंगी, विवीध ढंगी !

❖ गोंयचे लोककलेचीं हेर खोशेलेपणां

- लोकनाच, लोकनाटक, लोकखेळ, लोकगायन
  .... लोककलेचे प्रकार साबार !
- जाती - जातीप्रमाण सादरीकरणाचो आगळो रूपकार !
- अमूक जातीचो अमूक प्रकार ! अमूक प्रकार अमूकच वेळार !
- दादल्यांचे प्रकार वेगळे, बायलांचे प्रकार वेगळे !
- वेग-वेगळे प्रकार खेळपी, वेग-वेगळे खेळे !
- वेग-वेगळ्या खेळ्यांक, वेग-वेगळी मुस्तायकी !
- वेग-वेगळे मुस्तायकेचेर वेग-वेगळो साज !
- फुलां-पानांचे दादले-बायलो घालतात अळंकार !

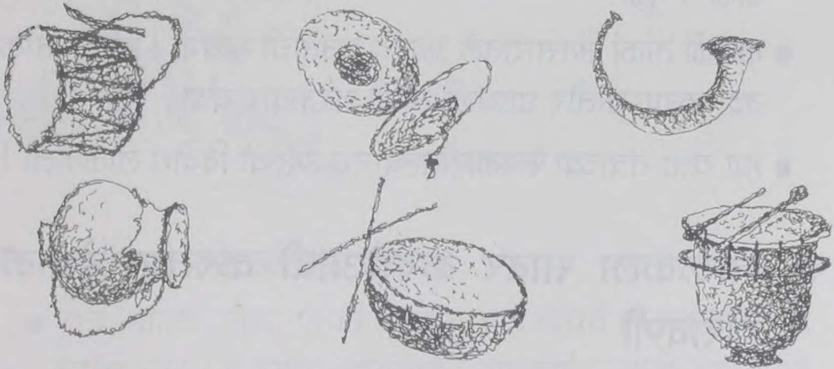
❖ गोंयचे लोककलेक लोकवाद्यांचो सांगात

- दर एका लोककला प्रकाराचें आसता आपलें अशें खाशेलें लोकवाद्य!

- ह्या लोकवाद्यांतल्यान उपजता खाशेलें लोकसंगीत !
- ह्या लोकसंगिताक सांगात दिता केन्ना केन्नाय ताळयांचोय नाद !
- धोल, तासो, झांज, ताळ, कांसाळें, जगांट, नगारो चौघुडो, शेनाय, सुर्त, कोर्नो, शामेळ, नागशेर, घुमट, म्हादाळें, पावो ....मेळटात कितकीं तरी लोकवाद्यां!
- सगळींच देशी ! कांय गोंयचे मातयेतल्यान तयार जाल्लीं, तर कांय हेर राज्यांतल्यान चलत गोंयात पाविल्लीं !
- ह्या देशी वाद्यांचो आनी फिरंगी गितार-रेबेकाचो सुमेळ जाल्याचो केन्ना केन्ना दिश्टी पड्टा अप्रूप देखाव !

गोंयचीं लोकवाद्यां

❖ लोककलेचो उदेव

- लोककला म्हणजे निकटें मनरिझवणेचें साधन न्ही ! ना म्हुणून वेळ पासार करूंक वोगीच खेळिल्लो तो खेळूय न्ही !
- तांच्या सादरीकरणा फाटल्यान आसता, लोकांची श्रध्दा !

भाविकांचो देवावयलो भरीभार !

- तांचें सादरीकरण आसता एक धर्मविधी ! एक धार्मिक भोगावळ!
- पावस कसो पडटा ? ऋतु कशे बदलतात ? औरां - मोडां कशीं येतात ? दुकोळ कसो पडटा ? भुंयकाप कशे जातात ? झाडां - रूख कशे फुलतात, फळटात ? जल्म वा मरण कशें घड्टा ? संवसारांत नवे जीव कशे जल्माक येतात ?........ हे तरेचे धर्तरेवयल्या जिवितासंबंदान आमच्या पुर्वजांक पडले साबार प्रश्न ! साबार गुढां !
- मागीर त्या प्रश्नांचो आपलेपरीन सोदल्यो तांणी जापो ! सोडयलीं कठीण गुढां!
- कळ्ळी तांकां संवसारांतले अदृश्य शक्तींची म्हयमा ! ह्या शक्तींक वश करपाखातीर घडयलीं तांणी तरकेवार यंत्रा - तंत्रां !
- ह्या यंत्रां-तंत्रांच्या रूपकारांतल्यानच उदेल्यो विवीध लोककला !

❖ लोककला सादर करचेआदीं करतात देवाक होरावणी

- नाच जावूं, नाटक जावूं ! गायन जावूं, खेळ जावूं ! संवसाराचें नियंत्रण करपी शक्तीचे होरावणेन जाता सुरवात दर एका लोककला प्रकाराच्या सादरीकरणाक!
- गणेश - नागेश, आदिनाथ - भूतनाथ, जल्मी - पायक, सांतेर - दुर्गा, भगवती - म्हामाय......... हे शक्तीक अशीं तरकेवार नांवां ! तिचीं तरकेवार कार्यां !

- मांड हिंदुंचो आसूं किरिस्तांव समाजाचो आसूं, होरावणेची चाल आसा सगळयाक!
- दादल्यांच्या मांडार होरावणी करतल्याक म्हण्टात, ' मांडकार' ! बायलांच्या मांडार होरावणी करतलेक म्हण्टात ' मांडकान्न ' !
- वात - दिवो पेटोवन, नाल्ल - फळ फोडून, सांगणी- नमन करून जाता मांडां - मांडांनी होरावणेची सुरवात !

देवाची होरावणी

❖ गोंयचे लोककला प्रकार

- नाच, नाटक, खेळ, गायन मेळटात अशे गोंयचे लोककला प्रकार मुखेल चार ! हे म्दींय आसतात ' बायलांचे ' आनी 'दादल्यांचे ' वेगळचार !

◆ लोकनाच

बायलांचे लोकनाच

- गोंयांत बायलांचे लोकनाच प्रकार मेळटात, मुखेल दोन ! एकाचें नांव ' धालो ', दुसऱ्याक म्हण्टात ' फुगडी '.

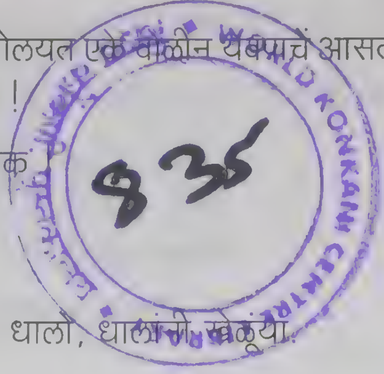
- धालो नाचतात गावडी, नायक, खारवी, देसाय बी समाजांतल्यो बायलो पौश म्हयन्यातल्यो खंयच्योय णव राती !
- गांवांत केन्ना सगळया जातींचो एकूच मांड, केन्ना आसता, दर एकाचो वेगळो !
- शेणान सारयिल्ल्या मांडार, चान्न्याच्या उजवाडात, चलता धालांचो नाच पुराय रात !
- रंग-रंगयाळीं कापडां, माथ्याक तरकेवार फुलां, हातांक हातभर काकणां, कपलाक कपलभर कुकूम........ अशा भेसांत सवाशिणी काळोख पडटकच मांडार जमून, दवरतात एके दुसरेच्या खांदार हात !
- आंकवार - कुमारिकाय करतात तांचेवांगडा नाच !
- खेळगड्यो मांडार करतात दोन वोळी, रावतात उब्यो एकमेकांच्या सामकार !

धालो नाच

- तालांत पावली वडयत, मानो धोलयत एके वोळीन थंबपाचें आसता वचून परत दुसरेच्या म्हऱ्यांत !

- ह्या वेळार गायतात गितां अनेक !
  तरी,

  श्री धालो गे धालो
  धालांनी खेळूं या गे धालो, धालांनी खेळूंया.

  धालांच्या पांयांत सोलमुदी साजे
  धालांनी खेळू या गे धालो, धालांनी खेळूंया.

ह्या सारकें गीत सगळयाक एक !

- धर्तरींमाया, सांतेरमाया, तुळशीमाया, रंभामाया........ चांगेश, नागेश, भैरांव........ गितांतल्यान होरायतात अशा सगळयांच देव-देवतांक !
- धालांत नासता एकूय वाद्य, तरीय सुरांच्या पावसांत न्हाता सगळो वाठार !
- मध्यान राती मांडार येतात रंभा-बंधवाचे भार ! पळोवप्यांचें सगळें थरथरता आंग !
- हिंदू सारक्यो जातात गोंयांत किरिस्तांव बायलांच्योय धालो ! धर्म बदल्लो तरी मूळ संस्कृतायेकडली वार तोडली ना म्हणपाचो येता पडटाळो!
- फुगडी नाचतात धालांच्या मांडार, चवथीक पुजिल्ल्या गणपतीमुखार, श्रावणांत बायलांनी पुजेक लायिल्या आयतारा

मुखार आनी नागपंचमीक काडिल्या नागाच्या चित्रामुखार !

- फुगडेचीं गोंयांत मेळटात शेकड्यांनी गितां, पूण

' नेण्टेली बायी शिता,
शिता गेली ती न्हंयेच्या तिरी.
शितेन पहिला साद केला,
तो वाऱ्याच्या झोकाने गेला..........

वा

' पांच पाकळयांचें गे फूल रूमडाचें,
तें फूल घडय शेटी भांगराचें.
तें फूल माळून गेली मांयक पांयां पडूंक,
मंयिन म्हण्टलें सुने नंदू आयावपण..........

हीं वायलांच्या भोव आवडिचीं.

वांटुची फुगडी

- धालांतलीं सगळींच गितां देव धर्माचेर, पूण फुगडेचीं थोडीं गितां सांपडटात, सामाजिक विशयांचेरूय.
- वांटकुळी फुगडी, भोंवरी फुगडी, जोडी फुगडी, उबी फुगडी, बेबकी फुगडी, लग्न फुगडी, रगडो फुगडी, धालो फुगडी, कळशी .....फुगडी - आतांमेरेन गोंयात सांपडल्यात एकूण णव प्रकार फुगडेचे.
- चड चालंत वांटकुळी फुगडी ! खेळगड्यो बायलो वांटकुळयोच रावन कमर बागोवन उजव्यान दाव्यान वा कांयवेळार फुडल्यान ताळयो पेटीत, तालांत पावली वडोवन घुंवत नाचतात हो नाच !
- ना कसलें वाद्य, पूण ताळयांचो आसता नाचाक गाज !

दादल्यांचे लोकनाच

- फाल्गुनांतलो धुल्ल तापता आनी धोल - तासो, घुमट - कांसाळयांच्या गजरांत जाता गोंयच्या शिगम्याक सुरवात !
- सगळया आसमंतात घुमता ' घुमचे कटर घुम्म ',' भले भले शबय ' चो आवाज !
- दादल्यांच्या भौतेक लोककला प्रकारांचो संबंद शिगम्याच्या मेळाक!
- शिगमो पुरायेन दादल्यांचो ! शिगम्याक नाचिल्ले सगळे नाचूय दादल्यांचे !
- तालगडी, तोणयांमेळ, गोफ, मोरूलो, घोडेमोडणी, विरभद्र, चपय.......... पुनवेदिसा सादर जातात गांवच्या आंगणां - आंगणांनी साबार तरेचे नाचखेळ !

तालगडी

- खेळयांच्या कमराक पुडव्याचो घट्ट कांसाटो ! तांचेवयर बांदिल्लो शेलो ! माथ्याक आबोल्यांचे कुरपाणें, गळया - हातीक फुलांचे झेले !
- शिगम्याच्या खेळयांक म्हण्टात ' वीर ' ! दर घराकडेन घरची सवाशीण राट - दिवो दारवोवन दिता विरांकं येवकार व्हड !
- शिगम्याचीं वाजपां सगळी रूद्र ! नाचाक आसता नेट - वेग !
- सगळयांत आदीं जाता नमनाचो खेळ, गांवच्या मांडार ! मागीर

उमेद भागसर नाच नाचतात गांवच्या दर एका आंगणांत !

- आंगणांत वांटकुळेच उबे रावन नाचपाचे आसतात भौतेक खेळ !
- नाचखेळाक गायतात चौरंगी-जती देवादिकांच्या कथांचेर, पुराण - इतिहासाच्या आख्यायिकांचेर आनी केन्ना सामाजिक विशयांचेरूय!

‘ पर्वताच्या दोंगरा,
फुलोला मोगरा
देवा तुज्या नगरा
उत्सव झाला ! ’

ह्या सारकीं ल्हान ल्हान कवनुलांय वाडयतात नाचाची रंगत !

- तालगडी - ताळ घेवन नाचपाची, तोणयांमेळ - तोणयो घेवन नाचपाचो !
- गोफ दोरयांच्या आदारार विणपाचो, चपय कांसाळयांच्या वाजपार खेळपाची !
- फाल्गून पुनव ती अमास, जातात गोंयभर सगळयाक नाचच नाच !
- काणकोण ते पेडणेमेरेन दर गांवचे खोशेले नाच प्रकार !
- दिवचल - पेडणे - सत्तरीक घोडेमोडणीक लागून नांव !
- घोडेमोडणींत हाडटात युध्दाचो आव !
- खेळे आंगार राजपुतांनी भरजरी पोशाख घालून, कमराक घोड्यांचीं मुखी बांदून, हांतानी तरसाद वावुडीत नाचतात झुजाचो नाच !
- भुरग्यां - बाळांच्या आंगार कांटो उबो करपी हो मर्दानी नाच,

रंगता गांवच्या थारावीक शिमे - वाठारांत !

घोडेमोडणी

- सांगे, फोंडे, सांखळे - गोंयच्या ह्या तीन वाठारांत मुखेलपणान जाता विरभद्र शिगम्याक !
- हेर वाठारांत आयकूंक येता जाल्लो केन्नाय धालांच्या मांडार !
- नाचपी एक, होरावपी अनेक ! विरभद्राच्या आंगार पुराणांतलो भेस !
- विरभद्र नाचता सगळो वेळ, था थै - थक थै ! कानडी राजवटीवांगडा पावलो गोंयांत हो नाचखेळ !
- विरभद्राच्या आंगार पौराणीक रूद्र भेस ! हातांत पेट्ट्यो चुडी, तर केन्ना लखलखीत तरसादी !
- विरभद्र अक्राळ - विक्राळ दिसूंक सवंगाच्या तोंडाक लायतात

तांबडो - धवो - काळो कोर !

- ' विरभद्रण्णा ऽऽ ! कैलास वळगे ऽऽ ! महादेवाच्या वरद पुत्रा ऽऽ ' अश्यो मोठ-मोठ्यान हालेटी मारीत विरभद्राक नाचूंक हाडटात चेव !

विरभद्र

- चपय नाचतात दोंगरमाथ्यांनी रावपी धनगर लोक !
- आंगाक चोळणो, पांयांक घुंगूर, हाताक वाळे असो भेस ! नाचपी हातांत रूमाल फिरयत येता नाचपाच्या ह्या नाचाक खाशेलो झेत !
- हिंदू दादल्यांच्या लोकनाचांमदीं, ' धिनलो ' नाचाक आसा बरेंच नांव !

- खेळ किरिस्तांव भावांचो ! रणमालें - कालो, हिंदू लोकांचो ! जागोर आसा दोगांयचोय !

कालो

कालो : गणेश पुजन

- लोकनाटकांक जमीनच आसता माची आनी ना कसली दुसरी स्टेज !
- दादलेच जातात बायलो आनी गायन-नाच आसता भौतेक वेळ !
- कार्तिक म्हयन्यांतले पुनवेन जाता काल्याची सुरवात !
- खांदाक पेटारो लावन, हरदासावांगडा एकाकाळार दुसऱ्या दिसाच्यान कलाकार सरताले भायर आपल्या कार्याक !
- पयलो प्रयोग ग्रामदेवाक, मागीर आशी - कुशींच्या गांवांत !
- चिकलकालो, गोपाळकालो, गौळणकालो आनी दशवतारी कालो - काल्याचेय म्हण चार प्रकार !
- चिकलकाल्यांत खेळे करनात, कसलीय कथा सादर ! मात देवळाच्या मुखार धुमशणां कांडून करतात चिकल !

- गोपाळकाल्यांत कृष्ण - सवंगड्यांचे कथेचेर, जाल्यार गौळणकाल्यांत कृष्ण - गौळणीच्या क्रिडांचेर करतात नाटक !
- दशावतारी काल्यांत सादर जातात पुराणांतलीं आरव्यानां ! विष्णुच्या धा अवतारांची धा विंगड विंगड कथानकां !
- हरदासाकडेन आसता पुराय नाटकाचें सुत्रधारपण ! सुरवेक गणेशपुजन,अखेरेक शंखासूर वध!मदीं येता खंयचेंय कथानक!

रणमालें

- रणमाल्यांत जातात रामायणांतले प्रसंग उबे !
- गाणेली कथानकाचेर आदारिल्ल्यो होंवयो गायत वतात, तर खेळे अदीं मदीं प्रसंग नाट्यरूपान उबे करतात !
- गोंयांत रणमालें मेळटा फकत दोन तालुक्यांनी !
- एक सांगें आनी दुसरो सत्तरी ! सांग्यार सांपडटा एकाच कुमारी गांवांत ! सत्तरींत मात बऱ्याच वाठारांत !

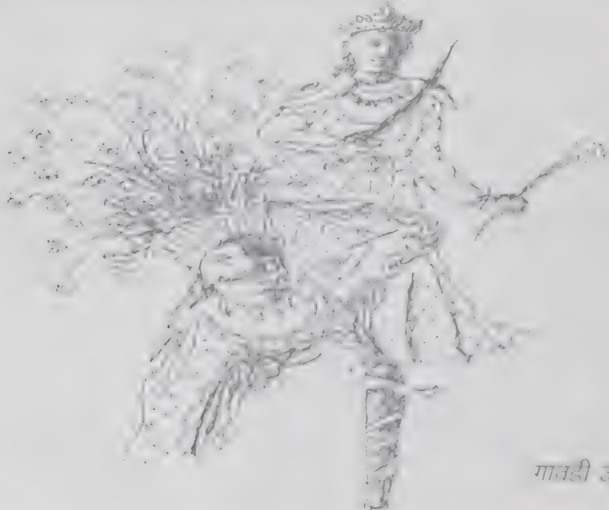

रणमालें : पुर्वरंग

- सत्तरींतलें रणमालें वार्सिक पध्दतीन सुरू जाता शिगम्याक, आदल्या काळार लोकांचे मागणेन जातालेंय लग्न - कार्याक !
- सांग्यावयलें रणमालें फकत कार्तिकांतले पुनवेक !

जागर

- पेरणी जागर आनी गावडी जागर, जागराचे प्रकार दोन !
- पेरणी जागर सादर करतात ' पेरणी ' जातीचे लोक. गोंयांत मळकर्णे, वाघुर्मे हांगां तांची वस्ती चड !
  पेरणी जागरांत अवतरता आदिमाया, करता संहार मधु-कैटंभ ह्या दैतरूपी दुश्ट प्रवृत्तीचो !
- गावडी जागर गोंयचे मातयेकडेन प्रामाणिक ! घुमट, कांसाळें, म्हादाळें हांचे ताका लोकसंगीत !
- गावडी जागर सादर करतात गावडी जमातीचें लोक ! ताका सलग अशें एकूच कथानक ना !

गावडी जागर

- निखणदार, फिरंगी, तेंडली, काराथी, शेट, म्हार, म्हारीण, खाप्री, भोंवर, अंबाबाई.......... अशीं विवीध सवगां येवन करतात नाच आनी सांगतात गितांतल्यानच आपली वळख आनी कार्य !
- पायांक लांब लांब दांडे बांदून, तांचेर उबे रावन केल्लो नाच पळोवंक मेळटा गोंयांत फकत जागरांत !

खेळ वा फेळ

- किरिस्तांव समाजामदीं जातात नाटकां, नांवान ' खेळ ' (फेळ)!
- कथा आसता समाजिक आनी सादरीकरण जाता इंत्रूज आनी पास्कां फेस्तांक !
- खेळ जाता मांडार, केन्ना मागणेन लोकांच्या आंगणांत !

◆ लोक खेळ

- फांतरांचो खेळ, मिठाचो खेळ, कोंयड्या - बालांचो खेळ......... गोंयांत आसात जायते हौशी खेळ !
- वेवसायीकांचो खेळ मात मेळटा एकूच, नांव ताचें ' गणसा बैलाचो खेळ ' !
- गणसाबैल म्हळयार 'नंदीबैल'! बसवराज ताचे आनी एक नांव !
- पांय दोडून, दिमी मोडून धनयान सांगिल्याप्रमाण तो करून दाखयता करामती! ह्या वेळार बसवोकार वाजयता धोलकें आनी शेनाय ! गायता पारंपारीक गितां आनी ' कुळी ' !

◆ लोकगायन

- नाच - नाटकांवांगडा काव्य गायनाचीय आसा गोंयात परंपरा व्हड !

- कवनुलां, गितां, ताळ, दुलपद, चौरंग, पाळणे, होंवयो, गीतकाणयो, बनवड, कुळी.......... गायनाचे गोंयात साबार प्रकार !
- गायनान येता कामाक बळ आनी जातात पयस कश्ट !

होंवयो

- होंवयांचें गायन करतात बायलो, प्रकार तांचे साबार !
- दांत्यावयल्यो होंवयो, कांडपाच्यो होंवयो, नडपाच्यो होंवयो, शेत रोवपाच्यो होंवयो.......... दर एका कामाची खाशेली होंवी !
- लग्नसुवाळ्यांत तर होंवी गावनच करतात एक एक विधी ! आमच्या जाण्टेल्यांखातीर लग्नांत मंत्राचें काम करताली ती !
- होंवयांची ही तरा आगळी - वेगळी ! सुरांच्या पावसांत न्हाता आख्खी धर्तरी !
- धर्म खंयचोय आसूं, होंवयांची चाल सगळ्याक ! किरिस्तांवांच्या काजारांतय सांपडटा ती ' वेर्स ' नांवान !

बनवड

- म्हाळ म्हयन्यात गावडी - कुळंबी जमातींमदीं जाता दादल्यांचे ' बनवड ' गायन!
- ह्या गायनात सांगतात ' महाभारताची काणी ' !
- काणयेंतल्यान पितरांक होरायतां होरायतां अखेरेक आपोवणें दितात आपल्याय मेल्ल्या पितरांक !
- पांच - पांच, स-स वरां अखंड चलता हें गायन यजमानाच्या चौकार ! मुखेल गाणेली एक, ताका सांगाती कित्येक !

गीतकाणी

- अर्द गद्य, अर्द पद्य - लोककाणयेचे हें आगळें रूप !
- रात रातभर चलता गीतकाणयेचें गायन ! सुरांच्या पावसात भिजता सगळो आसमंत !
- मुखेल गाणेलीक सांगाताक आसतात अनेक ! जाण्टे - नेण्टे काणयो आयकतना मांडटात 'हय' !
- काणी राजा - राणयेची, काणी म्हातारे पोराची !.......... काणी आसता गोंयचे लोकजिणेची !
- गितकाणयेच्या गायना फाटल्यान नासता निकटो मनोरंजनाचो उद्‌देश, समाज शिक्षणाचो आसता ते फाटल्यान हावेस !
- एकाकाळार धर्तरेमायेच्या होरावणेचें गीतकाणी आशिल्लें साधन मुखेल !

गड्यां रामायण

- बनवडीच्या समपांतलें सांपडटा, गोंयच्या तळां-गाळांत ' गड्यां - रामायण ' !
- शिगम्याच्या मांडार गड्यांक होरावपाक करतात दादले हें काव्य गायन !
- ह्या गायनाक वाजयतात घुमटां आनी कांसाळीं ! करतात गायनांतल्यान उबी रामायणाची काणी !

❖ गोंयचे लोककलेची सद्‌दयाची स्थिती

- गोंयचे लोककलेची आज जायत चल्ल्या बरीच वायट स्थिती !
- राजाश्रय तुटला, देवळांचो आदार शेणला, नव्या भुरग्यांचो

तांचेकडेन पळोवपाचो आदलो भावार्थ गेला !

- शारीकरणान आनी शिक्षणान हाडल्या लोककलेचेर हावळ ! आज शेणलां गांवच्या मांडाचें चैतन्य !
- गांवचे मांड पडूंक लागल्यांत वसाड ! सिनेमा, टि.व्ही. आनी साबार इलेक्ट्रोनीक माध्यमांनी आंवुळया लोककलेची गची !
- लोककलेच्या पवीत्र मठयेंत आज रिगल्या विकृती ! सर्त, प्रसिध्दी आनी वेवसायीकरणाच्यो हांगा थंय चलल्यांत चडा - वोडी !
- गोंयच्या लोकसंस्कृतीच्या राखणदारांची खळळया आज न्हीद ! कारण शेणत जर ही गिरेस्तकाय जाण्ट्यांची, जातले आमी गरीब !
- गोंय सरकाराची गोवा कोंकणी अकादेमी, कला अकादमी, कला आनी संस्कृती संचालनालय ..... कांय संस्थांनी चलयल्यांत लोककलेच्या सांबाळाचे आपलेपरीन यत्न !

❖ गोंयचे लोककलेच्या सांबाळाची गरज

- गोंयचे लोककलेचो फुडार आसा आतां नवे पिळगेच्या हातांत ! तिणेंच नेटान फुडें सरूंक जाय आज तिच्या सांबाळाक आनी संवर्धनाक !
- कारण, गोंयची लोककला तिगून उरल्यारच गोंयची संस्कृताय तिगतली ! गोंयची अस्मिताय जगतली ! गोंयकार, 'गोंयकार ' म्हण उरतलो ! गोंय,' गोंय ' म्हणून दिसतलें !

जयंती नायक हांचें प्रकाशीत बालसाहित्य

1. सोरपाची करामत (अणकार)	नॅशनल बूक ट्रॅस्ट, इंडिया	1998 मोल रू. 8.00
2. वागमामाची फजिती	जैत प्रकाशन	2001 मोल रू. 18.00
3. चड शाण्यांक फातरांचें शीत !	राजाई प्रकाशन	2001 मोल रू. 30.00
4. नवरंगी फूल	युगवेद प्रकाशन	2002 मोल रू. 15.00
5. भुरग्यांखातीर लोककाणयो	युगवेद प्रकाशन	2002 मोल रू. 20.00
6. सानुल्यांचीं कवनुलां	राजाई प्रकाशन	2004 मोल रू. 27.00
7. गोंयची लोककला	राजाई प्रकाशन	2004 मोल रू. 27.00

राजाई प्रकाशन
आमोणें, केपें,
गोंय - 403705